

UCHWAŁA

komisji habilitacyjnej powołanej dnia 7 października 2013 r. przez Centralną Komisję do spraw Stopni i Tytułów, na podstawie art. 18a, ust. 5 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65, poz. 595 w brzmieniu ustalonym Ustawą z dnia 18 marca 2011 r., Dz. U. nr 84, poz. 455)

w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Bogdana Jaroszewicza wszczętego w dniu 20 sierpnia 2013 r. w dziedzinie nauk biologicznych w dyscyplinie biologia

§ 1

Komisja habilitacyjna działając zgodnie z ww. ustawą, w oparciu o rozporządzenie MNiSW z dnia 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. Nr 204, poz. 1200) i stosując kryteria zawarte w Rozporządzeniu MNiSW z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. Nr 196, poz. 1165), po zapoznaniu się z osiągnięciem naukowym oraz materiałami dokumentującymi aktywność naukową Habilitanta, przygotowanymi recenzjami oraz po dyskusji w trakcie wideokonferencji w posiedzeniu w pełnym składzie, w dniu 5 grudnia 2013 r., w głosowaniu jawnym, jednomyślnie podjęła uchwałę **pozytywnie opiniującą wniosek Habilitanta o nadanie stopnia doktora habilitowanego.**

§ 2

Integralną częścią niniejszej uchwały jest załącznik nr 1 stanowiący jej uzasadnienie.

§ 3

Komisja przekazuje niniejszą uchwałę Radzie Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego.

prof. dr hab. Adam Boratyński – przewodniczący komisji

dr hab. Mirosław Ślusarczyk – sekretarz komisji

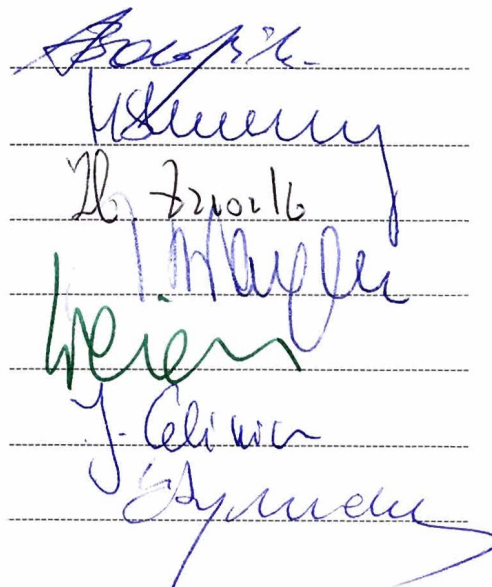
prof. dr hab. Zbigniew Dzwonko – recenzent

dr hab. Jan Taylor, prof. UwB – recenzent

prof. dr hab. January Weiner – recenzent

prof. dr hab. Joanna Gliwicz – członek komisji

prof. dr hab. Ewa Symonides – członek komisji

The image shows a vertical list of seven horizontal dashed lines, each with a handwritten signature in blue or green ink. The signatures correspond to the names listed on the left side of the page.

Białystok/Kraków/Warszawa, dnia 5 grudnia 2013 r.

UZASADNIENIE

opinii wniosku o nadanie dr Bogdanowi Jaroszewiczowi stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia dotyczące uchwały Komisji habilitacyjnej z dnia 5 grudnia 2013r.

Po zapoznaniu się z otrzymanymi materiałami dotyczącymi postępowania habilitacyjnego dr Bogdana Jaroszewicza, tj.: (1) autoreferatem, (2) wykazem prac naukowych opublikowanych przez Habilitanta, (3) dostarczonymi informacjami o dorobku dydaktycznym, organizacyjnym i popularyzatorskim oraz współpracy międzynarodowej, (4) kopiami publikacji stanowiących wskazane przez Habilitanta osiągnięcie naukowe wraz z oświadczeniami współautorów, a także (5) z recenzjami przygotowanymi przez recenzentów powołanych w postępowaniu habilitacyjnym - prof. Zbigniewa Dzwonko z Uniwersytetu Jagiellońskiego (UJ), dr hab. Jana Taylora, prof. Uniwersytetu w Białymstoku, prof. Januarego Weinera z UJ, komisja **pozytywnie opiniuje** wniosek Habilitanta.

Dane z życiorysu naukowego Habilitanta

Doktor Bogdan Jaroszewicz uzyskał stopień magistra inżyniera leśnika na podstawie pracy z zakresu dendrologii w 1992 roku na Wydziale Leśnym Akademii Rolniczej w Krakowie. Po studiach magisterskich został zatrudniony w Białowieskim Parku Narodowym (BPN), gdzie do 2005 roku był m.in. kustoszem Muzeum Przyrodniczo-Leśnego, oraz zastępcą dyrektora Parku. W 1993 roku ukończył studia podyplomowe organizowane przez Naczelną Organizację Techniczną i Norweskie Stowarzyszenie Inżynierów, po złożeniu pracy dyplomowej dotyczącej sposobów zarządzania środowiskiem naturalnym w BPN. W 1997 roku ukończył w Szkole Głównej Gospodarstwa Wiejskiego studia podyplomowe dotyczące ochrony przyrody w parkach narodowych, przedstawiając jako pracę dyplomową „Katalog fauny Puszczy Białowieskiej”. W 2000 roku obronił na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu rozprawę doktorską, analizującą hipotetyczną odrębność taksonomiczną motyla kosternika palemona, występującego w Puszczy Białowieskiej. W roku 2005 został zatrudniony na Uniwersytecie Warszawskim, na etacie starszego specjalisty naukowo-badawczego i kierownika Białowieskiej Stacji Geobotanicznej UW, a od roku 2008 jest tam adiunktem i kierownikiem Stacji.

Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą postępowania habilitacyjnego zatytułowanego „Wpływ endozoochorycznego rozprzestrzeniania nasion przez żubra *Bison bonasus* na skład gatunkowy i frekwencję roślin oraz glebowe banki nasion ekosystemów leśnych”

Na przedstawione osiągnięcie naukowe składają się cztery prace eksperymentalne opublikowane w latach 2008-2013 w trzech czasopismach naukowych o międzynarodowym zasięgu. Wszystkie czasopisma znajdują się na listach Journal Citation Reports (JCR), przy czym *Forest Ecology and Management* oraz *European Journal of Forest Research* znajdują się w pierwszym kwartylu czasopism dziedziny *Forestry*, natomiast *Botany* na początku trzeciego kwartyla dziedziny *Plant Sciences*. Dr Jaroszewicz był jedynym autorem jednej pracy oraz pierwszym współautorem oraz pomysłodawcą kolejnych trzech. Pozostali autorzy zadeklarowali swój niewielki udział w publikacjach ($\leq 25\%$). Sumaryczny współczynnik oddziaływania czasopism (IF), w których prace te zostały opublikowane wynosi 6,5.

Zdaniem recenzentów przedstawione publikacje relacjonują wieloletnie, wszechstronne badania roli endozoochorycznego rozprzestrzeniania nasion przez żubra w Puszczy Białowieskiej. Dr Bogdan Jaroszewicz ze współpracownikami rozpoczęli je od określenia składu gatunkowego nasion w odchodach żubrów, następnie zbadali czynniki determinujące liczbę kiełkujących nasion i znaczenie endozoochorii w dyspersji nasion między zbiorowiskami roślinnymi, by na koniec ocenić rolę tego rodzaju dyspersji dla tworzenia banku nasion w glebie. Badania te stanowią więc bardzo spójną i kompletną całość; obejmują zarówno krótkoterminowe, jak i długotrwałe (bank nasion) efekty endozoochorii. Jest to opracowanie w pełni oryginalne, pierwsze tak kompletne dotyczące jednego gatunku ssaka, który na dodatek nie był przedtem badany jako wektor nasion. Badania te dowodzą, że żubr odgrywa bardzo istotną rolę w ekosystemie leśnym jako czynnik odpowiedzialny za dyspersję roślin i modyfikację składu zbiorowisk roślinnych. Przede wszystkim, rozprzestrzenia on nasiona bardzo dużej liczby gatunków. Przeprowadzone badania wskazują, że substancje odżywcze zawarte w odchodach zwiększają prawdopodobieństwo wykiełkowania nasion, co ma szczególne znaczenie w środowiskach ubogich, gdzie rozkład odchodów przebiega wolniej niż w środowiskach żyznych. W rezultacie endozoochoria prowadzi do wzbogacenia szaty roślinnej, zwłaszcza o rośliny charakteryzujące się szybkim wzrostem wegetatywnym, umożliwiającym im prędkie wydanie nasion. Dr Jaroszewicz ze współpracownikami udokumentowali takie wzbogacenie w zaburzonych płatach boru świeżego, gdzie rozwijały się gatunki charakterystyczne dla lasów liściastych i ekosystemów nieleśnych. Wykazali więc, że

żubry umożliwiają efektywne przemieszczanie się roślin między różnymi zbiorowiskami leśnymi. Badania te w sposób istotny wzbogacają naszą wiedzę o znaczeniu endozoochorii w kształtowaniu szaty roślinnej.

Wprawdzie żubr nie jest obecnie typowym mieszkańcem lasów w Europie, badania te pokazują jak wielką rolę te zwierzęta mogły odgrywać w kształtowaniu mozaiki różnych zbiorowisk leśnych i środowisk otwartych w przeszłości. Wyjątkową możliwość przeprowadzenia takich „paleoekologicznych” badań dostrzegł dr Jaroszewicz w ostatnim skrawku pierwotnego lasu w Europie, na odtworzonej populacji największego ssaka kopytnego Europy, znajdującego się na krawędzi ekstynkcji.

Badania dr Jaroszewicza mają wiele aspektów praktycznych, m.in. wykazują, że przenoszone w opisany sposób nasiona mogą na wiele lat zasilać glebowy bank nasion, wpływ zoochorii na skład gatunkowy zbiorowisk roślinnych może być więc większy niż dotąd przypuszczano. Okazuje się, że żubry dokarmiane okresowo rozprzestrzeniają więcej gatunków synantropijnych niż zwierzęta niedokarmiane. Oznacza to, że wybór źródła paszy dla żubrów (podobnie jak dla zwierząt łownych dokarmianych sezonowo) może mieć wpływ na skład gatunkowy lokalnych zbiorowisk roślinnych.

Wszyscy recenzenci podkreślają, że badania dr Jaroszewicza stanowią znaczny i ponadprzeciętny wkład w rozwój wiedzy z zakresu biologii leśnych gatunków roślin i zwierząt oraz ekologii tych zespołów.

Komisja stwierdza, że osiągnięcie naukowe przedstawione w postaci cyklu monotematycznych publikacji dr Bogdana Jaroszewicza odpowiada kryteriom stawianym kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia.

Ocena dotychczasowej aktywności naukowej

Dorobek naukowy dr Bogdana Jaroszewicza obejmuje w sumie 56 publikacji wydanych w kraju lub za granicą, w tym 14 prac opublikowanych w czasopismach indeksowanych w bazie Journal Citation Reports (JCR), 7 prac w czasopismach indeksowanych przez MNiSW, 18 rozdziałów w monografii naukowej - Katalog fauny Puszczy Białowieskiej (red. Gutowski i Jaroszewicz) oraz 17 prac w innych czasopismach naukowych, popularnonaukowych i materiałach pokonferencyjnych. Habilitant był autorem lub współautorem 31 referatów oraz 7

plakatów na konferencjach naukowych, przy czym, sam organizował lub współorganizował kilka takich przedsięwzięć, w tym 5 konferencji międzynarodowych.

Sumaryczna liczba punktów MNiSW za wszystkie publikacje wynosi 438, liczba cytowań wszystkich publikacji 35 (wg Web of Science - WoS) lub 61, gdy weźmie się pod uwagę inne źródła informacji. Sumaryczny impact factor czasopism, w których ukazały się jego artykuły (wg JCR), ma wartość 25,7. Indeks Hirscha (h-index) jego publikacji wynosi 3 (wg WoS), a 5 - biorąc pod uwagę inne źródła informacji.

Liczba cytacji prac naukowych Habilitanta nie jest co prawda znaczna, jednak, jak podkreślają członkowie komisji, działalność ściśle naukową dr Jaroszewicz zaczął uprawiać dopiero po 2005 roku, kiedy został zatrudniony na Uniwersytecie Warszawskim. Biorąc pod uwagę wysoką jakość oraz liczbę ostatnio opublikowanych prac, należy się spodziewać znacznego wzrostu liczby cytowań prac naukowych Habilitanta w najbliższym czasie.

W dyskusji Komisja pozytywnie oceniła dotychczasowy dorobek naukowy i wpływ na uprawianą dziedzinę badań dr Bogdana Jaroszewicza zwracając jednocześnie uwagę, że jego wcześniejsze prace przyczyniają się do lepszego poznania fauny i flory Puszczy Białowieskiej oraz stwarzają dobre podstawy do ochrony różnorodności biologicznej tego wyjątkowego kompleksu leśnego w Europie.

Ocena dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej

Od 2008 roku, od kiedy dr Jaroszewicz został zatrudniony na stanowisku dydaktyczno-naukowym w Białowieskiej Stacji Geobotanicznej UW, był prowadzącym lub współprowadzącym znacznej liczby (9) zajęć dydaktycznych (ćwiczeń stacjonarnych, terenowych oraz wykładów) dla studentów Wydziału Biologii UW a także licznych zajęć terenowych dla studentów innych uczelni krajowych i zagranicznych. W tym czasie dr Jaroszewicz brał czynny udział w tworzeniu (Ekologia ekosystemów wodnych i lądowych, Entomologia, Metody stosowane w ochronie przyrody i monitoringu przyrodniczym) lub modyfikacji programu (Ochrona przyrody, Dendrologia) kilku przedmiotów obowiązkowych i fakultatywnych na Wydziale Biologii UW. Dotychczas dr Jaroszewicz wypromował dwóch magistrów i dwóch licencjuszy. Prace te ocenione zostały przez recenzentów na ocenę bardzo dobrą, a jedna praca magisterska i jedna licencjacka otrzymały wyróżnienie.

Dr Jaroszewicz brał dotychczas udział w realizacji 16 krajowych lub międzynarodowych projektów badawczych. Przy czym kierował dwoma projektami dotyczącymi ochrony różnorodności biologicznej finansowanymi przez Komisję Europejską,

zarządzał dwoma, a był wykonawcą w pięciu innych międzynarodowych projektach finansowanych przez Unię Europejską lub państwa Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Ponadto był wykonawcą w dwóch, a kierownikiem czterech projektów finansowanych przez MNiSW oraz jednego projektu finansowanego przez Fundację na Rzecz Nauki Polskiej.

Dr Jaroszewicz jest autorem 12 opracowań eksperckich dotyczących ochrony zasobów przyrodniczych. O uznanej pozycji dr Bogdana Jaroszewicza jako eksperta z zakresu ochrony przyrody świadczy jego członkostwo w Komitecie Ochrony Przyrody PAN, Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Białymstoku, Podlaskiej Wojewódzkiej Komisji do Spraw Oceny Oddziaływania na Środowisko, w Radzie Naukowej Biebrzańskiego Parku Narodowego oraz w licznych komisjach, ciałach eksperckich i towarzystwach naukowych.

Zdaniem członków komisji dr Jaroszewicz ma imponujący dorobek popularyzujący naukę i przyrodnicze walory Puszczy Białowieskiej. Jest autorem 12 popularno-naukowych publikacji, z których niektóre były tłumaczone na inne języki, wygłosił wiele prelekcji, jest członkiem rady redakcyjnej popularno-naukowego czasopisma „Parki Narodowe”, wielokrotnie występował w roli eksperta w produkcji popularno-naukowych filmów przyrodniczych, także zagranicznych. Był organizatorem wystaw w Muzeum Przyrodniczo-Leśnym Białowieskiego Parku Narodowego oraz współautorem jego stałej ekspozycji.

Dr Jaroszewicz odbył pięć kilkutygodniowych wizyt studyjnych w instytucjach zagranicznych zajmujących się czynną ochroną przyrody m.in. w Peak District National Park w Wielkiej Brytanii, w Berezinskim Biosferyjnym Zapovedniku, na Białorusi, w kilku Parkach Narodowych w USA oraz w Szwajcarskiej Lidze Ochrony Przyrody.

O renomie naukowej dr Jaroszewicza może świadczyć to, że zapraszany jest do recenzji manuskryptów w czasopismach o dużej randze naukowej: Agricultural Science Research Journal, Central European Journal of Biology, European Journal of Wildlife Research, Forest Ecology and Management, Journal of Arid Environments, Journal of Natural History, Polish Journal of Ecology.

Działalność naukowa dr Jaroszewicza była dotychczas nagradzana dwukrotnie: w 2002 roku wspólnie z prof. Gutowskim dr Jaroszewicz otrzymał Nagrodę Ministra Środowiska „Za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze w zakresie ochrony, kształtowania i użytkowania środowiska i jego zasobów”, za pracę: Katalog fauny Puszczy Białowieskiej, a w 2009 roku nagrodę indywidualną III stopnia Rektora Uniwersytetu Warszawskiego, za osiągnięcia naukowe.

Należy podkreślić, że dr Jaroszewicz od 2008 roku pełni funkcję kierownika Białowieskiej Stacji Geobotanicznej UW, która posiada rangę samodzielnego zakładu, w którym zatrudniony jest kilkusobowy zespół badawczy. Dr Jaroszewicz odpowiedzialny jest więc nie tylko za organizację pracy zespołu, ale i za profil naukowy prowadzonych tam badań.

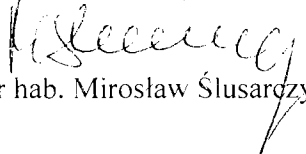
W dyskusji Komisja zgodnie i pozytywnie oceniła aktywność dydaktyczną, organizacyjną, popularyzatorską oraz współpracę międzynarodową dr Bogdana Jaroszewicza.

Wniosek końcowy

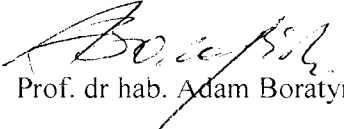
Na podstawie wniosków zawartych w recenzjach (wszystkie trzy opinie recenzentów o osiągnięciu naukowym oraz o aktywności naukowej Kandydata są pozytywne, a jeden recenzent wnioskował o wyróżnienie opiniowanego osiągnięcia) oraz merytorycznej dyskusji w czasie posiedzenia Komisja stwierdza, że dr Bogdan Jaroszewicz w sposób znaczący wpisał się ~~(lub nie)~~ w rozwój nauk biologicznych. Jego aktywność naukowa, dydaktyczna, organizacyjna, popularyzatorska oraz współpraca międzynarodowa prowadzona jest na bardzo wysokim poziomie, toteż Komisja jednomyślnie pozytywnie opiniuje wniosek o nadanie dr Bogdanowi Jaroszewiczowi stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia. Członkowie komisji habilitacyjnej podjętą uchwałę przedkładają Radzie Wydziału Biologii UW

Warszawa, 5 grudnia 2013 r.

Sekretarz Komisji habilitacyjnej

dr hab. Mirosław Ślusarczyk

Przewodniczący Komisji habilitacyjnej

Prof. dr hab. Adam Boratyński

Należy podkreślić, że dr Jaroszewicz od 2008 roku pełni funkcję kierownika Białowieskiej Stacji Geobotanicznej UW, która posiada rangę samodzielnego zakładu, w którym zatrudniony jest kilkusobowy zespół badawczy. Dr Jaroszewicz odpowiedzialny jest więc nie tylko za organizację pracy zespołu, ale i za profil naukowy prowadzonych tam badań.

W dyskusji Komisja zgodnie i pozytywnie oceniła aktywność dydaktyczną, organizacyjną, popularyzatorską oraz współpracę międzynarodową dr Bogdana Jaroszewicza.

Wniosek końcowy

MS Na podstawie wniosków zawartych w recenzjach (wszystkie trzy opinie recenzentów o osiągnięciu naukowym oraz o aktywności naukowej Kandydata są pozytywne, a jeden recenzent wnioskował o wyróżnienie opiniowanego osiągnięcia) oraz merytorycznej dyskusji w czasie posiedzenia Komisja stwierdza, że dr Bogdan Jaroszewicz w sposób znaczący wpisał się ~~(lub nie)~~ w rozwój nauk biologicznych. Jego aktywność naukowa, dydaktyczna, organizacyjna, popularyzatorska oraz współpraca międzynarodowa prowadzona jest na bardzo wysokim poziomie, toteż Komisja jednomyślnie pozytywnie opiniuje wniosek o nadanie dr Bogdanowi Jaroszewiczowi stopnia doktora habilitowanego nauk biologicznych w dyscyplinie biologia. Członkowie komisji habilitacyjnej podjętą uchwałę przedkładają Radzie Wydziału Biologii UW

Warszawa, 5 grudnia 2013 r

Sekretarz Komisji habilitacyjnej

MS
dr hab. Mirosław Ślusarczyk

Przewodniczący Komisji habilitacyjnej

AB
Prof. dr hab. Adam Boratyński